GAZETA KRAKOWSKA

Nro 25.

Z KRAKOWA DNIA 26 MARCA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 18 Marca.

Pod dniem iescze 11 (23) Listopada 1819 roku N. Pan raczył nayłaskawiey Woyciecha Linowskiego, Senatora Wolney Rzeczypospolitey Krakowskiey, mianować za iawne iego zasługi, Kawalerem Orderu S. Stanisława drugiey klassy.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski wyiechał d. 16 b. m. z tey stolicy na dni kilka do Województwa Kaliskiego.

Różne doniesienia umieszczane w gazetach tak kraiowych iako i zagranicznych o owcach Merinos do sprzedania będących, powoduią mnie do ogłoszenia następuiących spostrzeżeń:

Trudniąc się od kilkunastu lat poprawianiem rodu owiec w moiey gromadzie, starałem się poznać celnieysze kraiowe i zagraniczne owczarnie, iakiemi są rządowa w Kraynie, Hrabiego Haugwitz w Zagorzu, pod Kłobuckiem, owce sprowadzone przez P. Wolf do Głuchowa pod Grόycem, z Stolpe, Scheinfeld i Pilnic owczarnia w Schreibersdorf, w Saxonii, owce P. Treskόw, w Wielkiem Xięztwie Poznańskiem i t. d. mam proby wełny z Sadowia i Wierzbia, w Szląsku od PP. Gerlach, z Kuchelni, Odersberga, Roysburga z Chemnitz w Czechach, z Rambouillet i t. d.

Na przedostatnim jarmarku w Wrocławiu, wełna z Kuchelni, Odersberga, i iak twierdzą z Sadawia, naydrożey, bo trzydzieści i kilka talarów kamień lekki była sprzedaną; ztąd oczywiste przekonanie, że na bliższem pograniczu Królestwa owce w tych trzech mieyscach są naylepsze. Sadowie zwłaszcza od dawna znane iest w Szląsku z troskliwego hodowania owiec i corocznego brakowania tych sztuk, które nie są celnemi. — Znayduią się w Kuchelni sztuki szczególney piękności, lecz mnogość owiec w włości tak rozległey sprawią, że wszystkie dobranemi bydź nie mogą, iak u właścicieli, którzy się ograniczaią małą ilością i sami tey gałęzi gospodarstwa pilnuią.

Z pomiędzy owczarni kraiowych, wełna z owiec rządowych w Kraynie, i z owiec P. Wolf podług twierdzeń różnych fabrykantów okazała się naycieńszą

Winszować należy Hrab: Mieroszewskie mu, iż przez ciągłe starania i nakłady nader znaczne przyprowadził owczarnie swoie, do rzadko widzianey za granicą nawet liczby Merynosów, których sprzedaż przez Gazety iest ogłoszona. — Uważaiąc zaś wysokie ceny, które za 650 sztuk do sprzedania przeznaczonych ośm tysięcy kilkaset czerw: zł: uczynią, wnosić wypada, iż Hrabia Mieroszewski więcey zaspokoi żądanie i oczekiwanie kupuiących w roku tym, ponieważ owce, które widziałem sprzedane w zeszłym, oprócz zachwycaiącey postaci, znalazłem iak w pierwszey jeneracyi poprawne.

Lubo nie są mi znane owce w Sulisławicach pod Kaliszem, po usilności iednak i nakładach znanego mi właściciela onych spodziewać się godzi, iż nie ustępuią w niczem będącym w lepszych owczarniach w Saxonii.

Lecz ieżeli maiący owce wysoko poprawne pragnie nabyć Merinos krwi czystey, nie mogę iak póyść za zdaniem P. Bernharda Petri, znanego z dzieła dokładnego i praktycznego, pod tytułem: „Das gance der Schafzucht„

Rzadko gdzie, nawet w Niemczech, widzieć się daią Merinos krwi czystey, chociaż wielu mniema że ie posiada.

Cienkość wełny iest dopiero ⅓ częścią tych własności, iakie wełna z Merinos Leońskich winna posiadać, a które opisuie rzeczony Autor od stronnicy 89 do 94.

Okazałem ostatniey iesieni różne proby wełny Dyrektorowi zakładaiącey się fabryki sukien cienkich w Warszawie; przyznał pierwszeństwo wełnie z Owczarni Włochowskiey, z którey sukno na kilkadziesiąt złotych łokieć wyrobić przyrzegł. Lecz gdym mu okazał wełnę z trykacków sprowadzonych latem roku zeszłego z Hiszpanii do Pilnic, zapewnił, iak lubo ta nie wyrównywa w cienkości wełnie znaney pod nazwiskiem Elektoralney. zawsze iednak przy fabrykacyi sukna nad wszystkie inne ma pierwszeństwo.

Także nie na samą piękną postać w nabywaniu Merinos uważać należy, gdyż celem szczególnym, czy w poprawianiu rodu owiec, czy w chowie Merinos bydź musi wełna; kupuiący rękodzielnik nie widzi iak wełnę i płaci iednę drożey nad drugą o tyle, ile mu do wyrobów iest przydatnieysza.

Kiedy więc wiele iest osób pragnących nabycia Merinos krwi czystey, a mało takich, którzyby mieli sposobność sprowadzenia onych nie mówię z Hiszpanii lub Rambonillet, lecz i zmniey sławnych owczarni we Francyi, do których liczby i ia chętnie należę: ograniczyłem przeto życzenia moie na kupnie Merinos, sprowadzonych z Francyi przez P. Weier, a którego gromada znayduie się w Młocinach pod Warszawą.

Przybycie owiec P. Weier z kraiu graniczącego z Hiszpanią dozwala wnosić, iż ieżeli nie są prawdziwemi Merinos, naywięcey do nich zbliżać się mogą.

Właściciel tych owiec, Konsyliarz Beking i Kommissant iego Weier powinni bydź znawcami i zdaią się zasługiwać na zaufanie, kiedy do owczarni Króla Pruskiego w Frankenfelde, pod Berlinem, i w Szląsku w Panthen, owce Merinos w Malmaison przez nich zakupione i rzą-

dowi Pruskiemu w znaczney części dostawione były. Prócz tego, ile mi wiadomo, spszedawali owce w Państwie Austryiackiem i do Prus w różne części.

Z małey ilości, którą kupiłem, kazałem iednę maciorkę po iagnięciu przeważyć w Styczniu i wszystkie iey części przemierzyć. Trzyma ona tę wagę i rozmiar, a w niektórych szczegółach go przewyższa, które na stronnicy 144 wyraża P. Petri o owcach Infantado w Hiszpanii i u niego w Teresienfeld zrodzonych. Nadto maciorka ta niestrzyżona przez 20 miesięcy wydała wełny niemytey 16 funtów.

W ogólności przekonałem się, iż owce P. Weier łączą w sobie naywięcey tego, co Merinos Leońskie mieć powinny, nietylko z piękney postaci, lecz oraz z dobroci i gęstości wełny.

Jeden z Gospodarzy Woiewództwa Sandomierskiego i Krakowskiego.

Z Petersburga d. 20 Lutego d. k.

Dnia 1 b. m. zeszła tu z tego świata JW. Anna Naryszkinowa, Dama honorowa dworu J. C. Mci i orderu S. Katarzyny w 83 roku życia.

Z powodu uroczystego i z powszechną radością odbytego ogłoszenia w Rydzenowego urządzenia chłopów Inflantskich, N. Pan w reskrypcie swym pod d. 31 z. m. oświadczył ukontentowanie swoie Margrabiemu Paulucci, Jen. Gubernatorowi Inflant, Kurlandyi i Estonii.

Z Paryża d. 8 Marca.

Izba Deputowanych miała d. 6 posiedzenie publiczne, i spodziewano się, że P. Clause de Coussergues rozwinie swoie powody oskarżenia przeciw byłemu Ministrowi Decazes; ale że wniosek oskarżenia na piśmie cofnął, musi zatem wnieść go powtornie. — Mowią, że on chce Xcia Decazes nietylko o zbrodnią kraiu, ale i o dzierstwa oskarżyć. — Na tem posiedzeniu zdała naprzod kommissyia sprawę o funduszu umorzenia długów, potem przystąpiła izba do rozwagi nad ustawą względem osobistey wolności. P. Legraverend, członek wyznaczoney do tego przedmiotu kommissyi, oświadczył się nietylko przeciw ustawie, ale nawet proponowanem przez kommissyią poprawom. P. Cardonnel odczytał w imieniu P. Rouchon mowę, w którey nowe odmiany, a mianowicie, ażeby uwięzienie obwinionego nie przeciągało się nad 5 miesięcy i nierozciągało się iak tylko do Paryża i 40 mil za stolicę. (Za co podziękował mu z szyderstwem Deputowany Paryża Kazimierz Periér.) Jenerał Foy miał po nim ognistą mowę, w którey między innemi wyraził: " Dla czegoż Ministrowie chcą nową ustawę zaprowadzić? Ze poiedynczy człowiek popełnił zaboystwo! maż dla tego cała Francyia obwinioną bydź o spisek i okutą w kaydany? Czyliż nie posuną podeyrzenia aż do obrońców oyczyzny? Z serca żołnierzy Francuzkich możeż złość i niechęć wyciągnąć wiarołomność? Izba nie ściągniesz na siebie zarzutu potomności, że razem z zwłokami iednego z Burbonów pogrzebie wolność obywatelską? Zabrania tego polityka, honor Francyi zostanie przez to obrażany, a sprawiedliwość zadrży na samo o tem wspomnienie. Żądam przeto odrzucenia tey ustawy.,, Po tey mowie słyszeć się dały na galeryiach głośne oklaski. Na wniosek P. Castel-Bajac, rozkazał Prezes wyprowadzić tych, którzy słyszeć się na galeryiach dali. —

P. Courvoisier był mniemania, aby utrazenie osobistey wolności rozciągnąć tylko na osoby, które zrobią przeciw Królowi lub iego rodzinie spisek. Spiski zaś przeciw kraiowi podlegać maią przepisom ustaw, które są aż nadto do ich przytłumienia dostatecznemi. — D. 7 ciągnęły się daley spory o teyże ustawie. Po mowach P. Chabron de Solilhac, który mowił za ustawą, a P. Gray przeciw niey, wszedł Minister spraw wewnętrznych Simeon na mownicę, i bronił ustawy, dowodząc, że w Anglii bez naruszenia wolności przedsiębrane są środki, i że w roku 1817 było już to we Francyi, a przecież nie była zgwałcona osobista wolność i nie wiele było uwięzionych osób, (czemu lewa strona w głos zaprzeczała.) Mniemał, iż zawieszenie w teraźnieyszey ustawie osobistey wolności zaspokoi wszystkich Francuzów, bo podobne środki nie służą do zatrwożenia, ale zabezpieczenia mieszkańców. (Zaledwo Minister te słowa wymówił, gdy na lewey stronie sali tak wielki wszczął się hałas, że Prezes pogroził zakończeniem posiedzenia, ieżeli się nie uciszą.) Minister mówił daley: Obwiniaią nas, iż cały naród spotwarzamy; lecz środki nasze są tylko przeciw poiedyńczym spiskom wymierzone; mamy równie iak Anglia naszych reformatorów. Naród powinien się przekonać, iż iesteśmy bacznemi; gdyż obawa nasza nie iest bez przyczyny. Mamy na to dowody. (Na te słowa nagła nastąpiła cisza.) Słyszano n. p. wielu ludzi pochwalaiących zabicie Xcia Berry, i niejaki Lucet pisał do Sędziego, który prowadzi sprawę przeciw zabóycy Louvel: "Z radością powziąłem wiadomość o losie Xcia Berry, i pragnę, aby taki cała rodzinę Królewską spotkał. Jakże Louvelowi zazdroszczę tego czynu! obym mógł kiedy podobnież okazać męztwo!" (Cała izba okazała tu obrzydzenie; ieden tylko na lewey stronie dał się słyszeć głos: To szaleniec!) Maiąż takie pisma, dla tego że niema ustawy, uchodzić bezkarnie? Gdy podobnym ludziom zostawiona będzie wolność, któż zaręczy, iż popełniona na Xciu Berry zbrodnia nie będzie ponowiona? Nietylko w Paryżu, ale w wielu mieyscach Francyi dały się podobnież słyszeć słowa. Do uczuciów podobnego gatunku dołączone są różne wieści, które pomiędzy niższą klassą ludu rozsiewaią; i tak przed zabiciem Xcia Berry rozgłoszono, iż Napoleon powraca; buntownicze pieśni pomiędzy lud i woysko rozrzucono i na początku Marca główny zamach zapowiedziano. Rozpuszczano taiemne przepowiedzenia, że rodzina Królewska w r. 1820 upaść musi; pomnożono znaki i godła zeszłego Rządu, rozrzucano pieśni i wiersze dwoistego znaczenia, umowiono zdrowia, i dla zatrwożenia ludu mówiono o przywróceniu dziesięcin i praw lennych. Czyli te obroty miały związek z śmiercią Xcia Berry, okaże się z sprawy Louvela. — Wielu Deputowanych żądało drukowania tey mowy, ale na przymówienie się P. Manuel, iż wypadałoby wszystkie względem tego przedmiotu miane mowy drukować, nie uchwalono, i dalsze roztrząsanie ustawy do następnych posiedzeń odłożono.

Rozporządzeniem Królewskiem z d. 3 b. m. nakazano wybrać 40,000 popisowych, dla uzupełnienia woyska na czas pokoiu.

Dziennik Aristarque wyraża: Izba Deputowanych dzieli się teraz na 4 oddziały; pierwszy właściwie z ultraroialistów złożony (prawa strona) nigdy nie porozumiewa się z Ministrami; namiętności ich i duma ich naczelników są temu na przeszkodzie. Drugi oddział (prawy środek) składa się z ludzi, którzy przez interessowność raz temu, drugi raz owemu Ministrowi sprzyiaią. Trzeci oddział (lewy środek czyli liga Ternaux) teraz nayliczniejszy, składa się z obrońców umiarkowaney władzy i przyiaciół przystoyney wolności; ci byliby P. Decazes sprzyiali, gdyby był za utrzymaniem konstytucyi i potrzebne tylko odmiany w ustawie o obiorach proponował. Czwarty nakoniec oddział (lewa strona czyli liga Lafitte) składa się z nieinteressowanych obrońców narodu i godnych reprezentantów wolnego ludu.

Przed kilku dniami uwięziono tu znowu kilka osób za buntownicze mowy w kawiarniach.

Pisma tuteysze zawieraią następuiące wiadomości o zdarzeniach w Hiszpanii:

Monitor wyraża: — Naynowsze nasze listy z Kadyxu zachodzą do 18 Lutego. Pułkownik Riego miał zmuszenym bydź do cofnienia się z Veier do gór Ronda. „Po ostatnim moim liście (pisze nasz Korrespondent) rozeszło się tu wiele fałszywych wieści o tym officerze. Jedni twierdzili, że go woyska iego opuściły, drudzy, że uciekł do Gibraltaru, i inni nakoniec, że z wielu stronnikami udał się do Grenady. Dziś d. 18 czytałem list wiary godney osoby pod d. 14 z Gibraltaru, podług którego Riego d. 13 do Algesiras powrócił, i wszystkie Królewskie władze powtórnie ztamtąd uciekły.„ Inny list z Gibraltaru pod d. 15 donosi, że Riego udał się w tym dniu do Malagi. — (Korrespondent nasz dodaie: że Jenerał Freyre ciągle w iednakowem zostaie stanowisku, wyiąwszy, iż pierwszą dywizyia pod Jenerałem Cruz zluzowała drugą, która stała przed Porto Real, i posłana została do Chiclana. Trzy do czterysta ludzi z pułku Soria udało się do S. Maria, i zastąpił ich bataliion milicyi Ecizy.

Z Baiony d. 1 Marca.

Z Madrytu mamy wiadomość, że kolumna pod rozkazami Riego udała się przez Malagę do gór Ronda. D. 19 ruszyła ztamtąd do Grenady, gdzie dostanie się bez trudności. Władze Królewskie rozgłosiły, że ta kolumna w krwawey potyczce zupełnie zniszczoną została; lecz nie potwierdziła się ta wiadomość, i pewną est rzeczą, iż Riego znacznie powiększył woysko swoie kontrabandierami Sierry Moreny i nadbrzeżów. — Od granic Nawarry piszą, że Jenerał Mina pokazał się z wielu swoiemi stronnikami pod Pampeloną. Gubernator Pampelony wydał do mieszkańców odezwę, napominaiąc ich do spokoyności i wierności ku Królowi. Nad brzegami Ebro widzieć się dało wiele zbroynych ludzi. Wszystkie tę okoliczności czynią tu mocne wrażenie i zapowiadulą ważne zdarzenia.

Od granic Hiszpańskich d. 2 Marca.

Jenerał Freyre zluzowany został w naczelnem dowodztwie woyska Królewskiego przez Jenerała porucznika, Don Pedro Giron, wnuka Jenerała Kapitana Castannos. — Na wysokości przylądka S.

Wincentego pokazało się kilka zbroynych statków pod banderą Buenos-Ayres. Dwa z nich weszły do cieśniny Gibraltarskiey. Wnoszą więc ztąd, iż zachodzą porozumienia między naczelnikami powstańców Hiszpańskich i południowey Ameryki. Dowódca woysk rokoszańskich na wyspie Leon, Quiroga, ogłosił także woysku, iż Amerykanie południowi wspólnie z niemi działaią i znaczne im przyszlą posiłki. Odezwy rokoszanów, pomimo baczności policyi, rozeszły się po całey Hiszpanii aż do samego Madrytu. — W liście z Baionny pod d. 29 Lutego donoszą, że tam od zachodu słyszano z dział strzelanie. Nie zbywa na domysłach względem przyczyny tego strzelania. Gdy iedni zapewniaią, że to były wystrzały radości z powodu odniesionego nad rokoszanami zwycięztwa, twierdzą drudzy, że dawne kupy obchodziły wystrzałami z dział powrot Jenerała Miny swoiego dowodcy. — Wychodnie Hiszpańscy, którzy w Baionie bawili, opuścili to miasto zaraz po wyieździe Miny. Jenerał ten udał się po powrocie Bonapartego do Gandawy do Króla Francuzkiego, otrzymał od niego roczną pensyią i mieszkal od dawnego czasu w Paryżu. Postrzegłszy, że policyia ma baczne oko na powstanie w Andaluzyi, a myśląc nieznacznie wymknąć się do Hiszpanii, zrobił się chorym i leżał w łożku; odbierał iednak codziennie odwiedziny od zaufanych przyiacioł. Jego choroba tak dalece się codziennie zwiększala, iż nakoniec mowić nie mógł. Tu kazał się komu innemu na swoim położyć mieyscu, a sam poiechał pocztą do Hiszpanii. Ten wybieg tak mu się dobrze udał, iż nawet przyiaciele iego postrzegli dopiero oszukanie, gdy umieraiący człowiek znaydował się iuż w Hiszpanii. Na granicy poznany iednak Mina od postyliona został, który doniosł o tem kommissarzowi policyi. Ostatni udał się zaraz do gościnni, gdzie Mina z dwiema przyiaciołmi wysiadł. Znalazł tylko samego Minę w osobnym pokoiu i stół na 3 osoby nakryty. Pytał się o paszport; nieustraszony Mina pokazał mu go, i kommissarz znalazł go dobrym. Na zapytanie o drugich dwoch podrożnych, odpowiedział Mina, że w krotce powrocą i prosił go tymczasem usiąść. Kommissarz usiadł i czekał. Tymczasem Mina wyszedł z nienakrytą głową z pokoiu i więcey nie powrocił. Nazaiutrz odebrał kommissarz od niego list z Hiszpanii, w którym go upraszał, aby mu odesłał tlumaczek z pieniądzmi, który w gościnni zostawił.

Z Irun d. 29 Lutego

Obawy nasze były słuszne; był Jenerał Mina znayduie się w kraiu naszem. D. 26 był w San Estevan, i iak tylko pokazał się na ziemi Hiszpańskiey, otoczyło go zaraz 80 osób, a na granicy czekało na niego 29 dawnych iego officerów.

Inny list także pod 1 Marca z Baiony donosi, że Mina z 600 jazdy i znacznym oddziałem piechoty pokazał się pod murami Pampelony, i że wiele ludzi do niego się zbiega. — Jenerał Freyre przed oddaleniem się otrzymał od klasztorów patryiotyczny dar, dla zaspokoienia potrzeb swoiego woyska, w kwocie 75,000 Fr.]

Z Londynu d. 7 Marca.

Król tak dalece przyszedł do zdrowia, iż d. 29 z. m. udać się mógł w powozie do Brighton. 8 draganów otaczało powóz J. K. M. przy wyieździe z Londy-

nu. Zaledwo dowiedziano się o iego do Brighton przybyciu, wywieszono zaraz na wieży banderę i w wszystkie dzwony uderzono. D. 1 dawał Król posłuchanie i każdy cieszył się z polepszenia iego zdrowia.

Poseł Perski powróci, iak słychać, na końcu b. m. do swey oyczyzny.

D. 3 zebrała się tayna rada w Whitehall pod prezydencyą Lorda Kanclerza. Nie można sobie nic poważnieyszego wystawić nad ten naywyższy sąd W. Brytanii, który w nadzwyczaynych tylko przypadkach zgromadza się. Stawiono przed nim spiskowych na życie Ministrów, których iako zbrodniarzy kraiu słuchano, potem znowu do więzienia odprowadzić kazano.

W Petersfield, Leeds i Glasgowie zaszły zaburzenia, które podług nowego bilu o rokoszu będą dochodzone i ukarane. Podczas tych zaburzeń dopełniony miał bydź w Londynie wielki zamach na Ministrów. — W Irlandyi daleko większe zachodzą zaburzenia. Między woyskiem Królewskiem i tak zwanemi Ribbonmenami przyszło iuż do bitwy i krew się lała. Jeden człowiek został zabity i kilkunastu było ranionych. Woyska schwytały 8 rokoszanów, resztę rozpędziły. Niektóre pisma utrzymuią, iż tak zwani Ribbonmen zabieraią tylko broń i wymuszoną przysięgą kupy swoie zwiększaią, Dulińska iednak gazeta wylicza złupione przez nich domy wieyskie. — W Birr odkryto spisek na zamordowanie Lordów Ross i Oxmansrown.

W wielu mieyscach znalazła policyia broń ukrytą. — Onegday uwięziono tu kilka osób za buntownicze mowy na mieyscach publicznych.

[Ostatnia burza poczyniła w wielu portach Angielskich znaczne szkody w okrętach.

Dla P. Hobhouse, który z więzienia uwolniony został, dany był w gospodzie Koronney wielki obiad na 400 osób, na którym P. Burdett prezydował. P. Hobhouse miał długą mowę w duchu rewolucyynym do swoich współgości, po nim mówił z takąż wymową Pan Burdett. Obie mowy, rzekli słuchacze, powinny w rocznikach Angielskich znakomite zaiąć mieysca.

Katolicy Jrlandscy zgromadzili się pod prezydencyią Lorda Fingal i uchwalili adress powinszowania do Króla, który rzeczony Lord ma Monarsze złożyć.]

Zastanowienia rzecz godna (wyraża iedno z pism tuteyszych) że lubo rokoszanie Hiszpańscy podług doniesień kilkakrotnie są pobitemi, zawsze iednak naprzód postępuią. — Z Hiszpanii nadeszło tu doniesienie, że Naczelnik oddziału rokoszanów Riego pobiwszy woyska Królewskie, wszedł do Malaga. Władze Królewskie opuściły miasto; zresztą zachowane tam były porządek i spokoyność. Gdy on znaydował się w Algesiras odwiedziło go kilku officerów Angielskich z Gibraltaru. — Pułkownik Santiago, który z Kadyxu przeszedł do rokoszanów, utracił dawniey w poiedynku z officerem Angielskim rękę.

Podług listów z Rio-Jeneiro w Montevideo (prowincyi południowey Ameryki, którą woyska Portugalskie zaymuią,) odkryć miano spisek, do którego wielu Hiszpanów należało, tak przeciw powstańcom południowey Ameryki, iako też Portugalczykom. Kilka set Hiszpanów zostało uwięzionych i do Catalina przewiezionych.

Z Włoch d. 28 Lutego.

Cesarz Austryiacki rozporządził, aby długi miasta Wenecyi w przeciągu 6 lat spłacone zostały.

P. Lascurain, Architekt Xcia Hiszpańskiego San Fernando, odbywa teraz podróż po Włoszech, dla widzenia nayslawnieyszych pomników budownictwa i udzielenia ich opisu narodowi Hiszpańskiemu.

Królewic Następca tronu Neapolitańskiego ziedzie tego lata po rozwiązaniu swey małżonki z Sycylii do Neapolu i mieszkać tam będzie iako Vice-Król podczas pobytu Króla w Sycylii.

Słychać, iż stosunki Damy wysokiey dostoyności (Krolowey Angielskiey) tak urządzonemi bydź maią, że roczny iey dochód podwoiony będzie i w każdem mieysce na stałym lądzie pobierać go może. Dodaią nawet, iż na przyszłe swoie mieszkanie obrać chce Palermo.

Listy z Wenecyi donoszą, iż władze Angielskie na wyspach Jońskich, a mianowicie na wyspie S. Maura, znayduią się w potrzebie podwoienia środków ostrożności, gdyż codziennie okazuie się większe roziątrzenie mieszkańców, i zapowiada nowe powstanie. Wielkorządca Maitland pisał, jak dodaią, do Rządu Angielskiego o nagłe posiłki.

Od brzegów Menu d. 8 Marca.

Córki Xcia Pawła Wirtembergskiego powróciły z Paryża do Ludwigsburga. Mówią, iż Xże w krótce za niemi zie dzie. Widać zatem, iż poiednali się zupełnie z Królem.

W Wielkim Xięstwie Darmstadtskiem ciągle ieszcze dochodzą politycznych zamachów. Uwięzieni o to przestępstwo Patron Wil. Stahl i Assessor Bogen są uwolnionemi, iednak zostaią pod dozorem władzy policyyney. Hoffman, Rül i Schulz zostaią ieszcze w więzieniu. Ostatni ma bydź przed sąd woyskowy stawiony.

Otworzenie posiedzeń zgromadzenia Stanów Nassauskich naznaczone iest na 20 b. m.

Gazeta Alsacki Patryota, która iest w większey części kraiów Niemieckich zabroniona, wydawaną istotnie bydź ma przez Professora Görres.

Król Francuzki w zupełnym przekonaniu o przychylności Szwaycarów ku Burbonom, doniósł im w nayczulszych wyrazach o zabiciu Xcia Berry.

Na górze Athos w dawney Macedonii znayduie się w różney odległości około 20 klasztorów, które wraz z swoiemi zabudowaniami i folwarkami całe to półwysp zaymuią. Niema tam żadney kobiety, a nawet krów i kur nie trzymaią. Zresztą wszystkie te klasztory maią nader romantyczne położenie.

Z Bruxelli d. 6 Marca.

Rozchodzi się pogłoska, iż Królowa Angielska ziedzie do naszego miasta i oczekiwać tu będzie rozstrzygnienia swey sprawy w Anglii.

Od 2 do 3 b. m. była w Autwerpii, Ostendzie, Amsterdamie, zgoła pod wszystkiemi naszemi brzegami okropna burza, która wiele zrządziła szkody.

Candido d'Almeyda, ieden z dotychczasowych redaktorów dziennika Flandryi zachodniey (dawniey będący w służbie Karola IV) doniósł w piśmie tem, iż tayny i natarczywy głos, którego honor słuchać każe, wzywa go do opuszczenia Belgii i powrócenią do Hiszpanii.

DODATEK DO Nro 25. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 26 MARCA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Stambułu d. 10 Lutego.

Od 10 dni były tu znowu 4 pożary; ieden z nich nastąpił w Pera i groził gmachom Posłów Austryiackiego i Francuzkiego, skończył się iednak na spaleniu wielu okolicznych domów. W innych mieyscach znaleziono ukryte palne materyały które zapewne były podłożone.

Porta utraciła znowu czynnego i światłego urzędnika Enweri Ali Effendi Beglikschi (Referendarza państwa) który po krótkiey chorobie w młodym wieku umarł. Następcą iego iest Negib Effendi, mianowany dawniey posłem we Francyi, lubo do tego poselstwa nie przyszło.

Rząd trudni się ułożeniem rapportu do W. Sułtana o zaięciu ruchomego i nieruchomego maiątku uwięzionych Ormiańskich urzędników mennicy. Maią także bydź obrachowane i zapłacone długi tak poddanych obcych Dworów, iako i Porty.

Nie potwierdziła się wiadomość iakoby Chorschid Basza wszedł do Aleppo i powściągnął tamteyszych buntowników. Zgromadza on ieszcze woyska i chce dla oszczędzenia miasta dobremi sposobami rzecz zagodzić.

Z Kopenhagi d. 11 Marca.

Tuteysza kommissyia kwarantanny podała do publiczney wiadomości, iż odebrała urzędowe doniesienie, że gorączka żółta tak na południowych brzegach Hiszpanii i Portugalii aż do Gibraltaru, iako też w Charlestown, Sawannie i Nowym-Iorku w północney Ameryce zupełnie ustała.

W Xięstwach Niemieckich do naszego państwa należących nie może żadne peryiodyczne pismo bez pozwolenia Królewskiego wychodzić.

Sund zamarzł w tym tygodniu po piąty raz tey zimy; lecz następuie przecie znowu odwilż.

Radca etatowy, Kawaler Schmid-Phiseldek, wydał warte czytania dzieło: "Europa i Ameryka czyli przyszłe sto-

---

Łaskawych Czytelników życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1go Kwietnia r. b. uprasza się o wczesne prenumerowanie.

zunki polerownego świata.,,

Z Szwaycaryi d. 7 Marca.

Zamówiony ze składek przez Genewskich patryiotów u Canowy marmurowy posąg Rousseau iest już ukończony, i postawiony bydź ma w iednym z publicznych mieyskich gmachów.

W kraiu Wodow założoną została od 1 Marca od granicy Francuzkiey aż do Włoskiey przez górę Simplon konna poczta tak iż podróżni od ostatniey stacyi na granicy Francuzkiey iechać mogą bez zatrzymania się przez Lauzannę do Włoch. Poczta ta iest zupełnie na sposób Francuzki urządzona.

Od brzegów Menu d. 13 Marca.

Woysko Pruskie oświadczyło życzenie, aby zwłoki godnego iego Wodza, Feldmarszałka Xcia Blücher de Wahlstadt, stósownie do życzenia zmarłego, pochowane były na wzór Rzymian pod pagórkiem na otwartem polu. N. Król zezwolił na to. W cichey więc żałobie obchodzić woysko będzie rocznicę iego śmierci i żołd dnia tego zacząwszy od naywyższego stopnia aż do żołnierza użyty będzie na proste, lecz godne Bohatyra pochowanie.

Układ, który za pośrednictwem Seymu związku Niemieckiego względem Izraelitów Frankfortskich nastąpił, i na wniesienie Senatu przez ciało prawodawcze zatwierdzony został, zawieszony ieszcze iest, ponieważ wiele przeciw niemu zachodzi przełożeń, i Senat czeka iakie Kongress Wiedeński przepisze ogólne zasady względem stosunków i praw Izraelitów w Niemczech.

Niektóre pisma wątpią o śmierci Sauda i dodaią, że rana iego ciągle mocno ropi i nie iest do uleczenia.

W okolicach Renu nastało od kilku dni rzadkie w tey porze roku powietrze; od d. 2 b. m. pada nieustannie śnieg i w niektórych okolicach upadł blisko na stopę. Stopień zimna nie iest przy tem wielki; ale ten śnieg zagraża drugą powodzią, i co pierwsza nie zniszczyła, to druga pewnie zniszczy. Dla winnic i przyszłych urodzaiów sądzą to powietrze bydź szkodliwem.

Zgromadzenie Stanów Hanowerskich zamienić chce dziesięcinę w snopie na pieniężną raz na zawsze opłatę. W temże Królestwie urządzaią inaczey magistraty miast, na których czele znaydować się maią dyrektorowie.

Z Hagi d. 11 Marca.

D. 7 b. m. umarł w Herzogenbusz znany Radca stanu Hultman.

W przyszły poniedziałek odbędzie się w Francuzkiey tuteyszey kaplicy żałobne nabożeństwo za Xcia Berry.

Drugiey izbie Stanów jeneralnych podane w tych dniach zostały trzy proiekta do ustaw względem nadzwyczaynych wydatków w r. 1820 i sposoby ich zastąpienia. Wydatki te wynoszą 13 mill. 738,754 Zh. a funduszu iest tylko 10 mill. Król zastrzega sobie nadal obmyślenie zaradczych środków dla zebrania brakuiącey ilości Zwyczayne i nadzwyczayne wydatki w r. 1820 wyrachowano ogółem 81 mill. 189, 554 Zh.

Z Sztuttgardu d. 10 Marca.

Zdania cudzoziemców (wyraża iedno z pism tuteyszych) o naszem zgromadzeniu Stanów, okazuią, że nie znaią

ani naszego położenia, ani spraw naszych. Zdaią się naganiać, że izba Deputowanych tak w ścisłey iedności z Rządem działa; lecz mamyż się sprzeciwiać Rządowi, który w Niemcech naydzielnieyszą iest podporą reprezentacyynego systematu? Mamyż iedynie dla zabawy świata okazać się niewdzięcznemi względem Króla, który z mądrością i tęgością pragnie tylko dobro powszechne ustalić? W innych kraiach może postępowanie Ministrów do wierzenia upoważniać, że wnoszą dobru narodu przeciwne proiekta; lecz nasz Rząd iest nayczystszemi przychylności uczuciami ożywiony. Mylą się, gdy sądzą, że zgromadzenie Stanów przez ślepą podległość lub brak talentu Deputowanych zgodne iest z Rządem, a bardziey ieszcze mylą się, gdy patryotyzm i talent przypisuią tylko tym, którzy się opieraią wnioskom Rządu.

Na posiedzeniu zgiey izby zgromadzenia Stanów d. 25 Lutego odczytane zostało przyięcie przez Króla uchwały o bu i. b o wybraniu w r. b. 4300 ludzi do woyska, potem zdanie sprawy kommissyi o dobrach Katolickiego kościoła i zdanie inney kommissyi o prośbach i użaleniach. Deputowany Rycerstwa Varnbühler wniósł nakoniec pytanie: czyli Deputowani od Rycerstwa uważanemi są iako tymczasowo lub ostatecznie na 6 lat obranemi? Deputowany od Rycerstwa Gaisberg żądał, aby czynności izby były publiczne, lecz ogłoszenie ich w pismach publicznych podlegało ograniczeniu, co izba odesłała do kommissyi względem druków.

Naywieksze stopnie zimna i ciepła.

Dnia 12 Marca	r. b.	Stopni ciepła		† 5,6
— 13	—	—	—	† 7,8
— 14	—	—	—	† 2,0
— 15	—	—	—	† 2,4
— 16	—	—	— zimna	— 1,2
— 17	—	—	—	— 0,6
— 18	—	—	—	— 0,8

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie do wiadomości, iż na pierwszym terminie dnia 15 Maia r. b. i następnych, na drugim w dniu 1 Czerwca r. b. i następnych, nakoniec na ostatnim i stanowczym terminie w dniu 15 Czerwca r. b. i następnych w Biorze Wydz; Dochodów Publicznych odbywać się będzie licytacyia publiczna poniżey wyszczególnionych Folwarków i pomnieyszych Realności na wieczne dzierżawy (Erbpacht) przez Kommissyią Włościańską od trzech Nayiaśnieyszych Dworów ustanowioną urządzonych iako to:

1) *W Dobrach Narodowych Węgrzce.*

a) Folwark z propinacyią obeymuiący gruntów z łąkami morgów Chełmińskich około . . . . 250.

b) Realność iedna obeymuiąca morgów . . . . . 15.

2) *W Dobrach Narodowych Kolechowice.*

a) Folwark z propinacyią obeymuiący morgów około . . . . 160.

b) Realność iedna od morgów . . . . . 15.

3) *Realność w bliskości Miasta Krakowa zwana Kawiory.*

Czynsz czyli Kanon licytowanym nie będzie, lecz tylko wkupne; Anszlagi Intrat oraz wszelkie warunki w Biorze Kommissyi Włościańskiey pod Liczbą 168 przy ulicy Kanoney każdego czasu do przeyrzenia udzielonemi bydź mogą, które także w czasie Aktu licytacyi ogłoszonemi zostaną. Zechcą tedy konkurenci w terminach i mieyscu wyżey oznaczonych zaopatrzeni w vadia znaydować się.

W Krakowie dnia 7 Marca 1820.

Grodzicki.
Gadomski, S. W.

Przez C. K. do sprzedaży Dóbr skarbowych w Galicyi ustanowioną Kommissyą czyni się wiadomo, że w roku bieżącym następujące Dobra skarbowe i funduszowe drogą publiczney licytacyi sprzedawane będą:

W Cyrkule Bochmeńskim. Należące do funduszu religii Państwo Radłowskie w iedenastu oddziałach.

W Cyrkule Wadowickim a dawniey Myślenickim. Sekcyia Państwa kameralnego Bratkowickiego; to iest Widełka, Kupno i Poremby.

W Cyrkule Żołkiewskim. Dwie Sekcyie Państwa kameralnego Mostów, iako to: Reklińiec z Strzemieniem, tudzież Parchacz i Sielec z częściami Zaworniem i Nosalem.

W Cyrkule Stryyskim Państwo kameralne Drohowyze w trzech oddziałach.

Licytacyia tych Dóbr nastąpi w miesiącach Maiu i Czerwcu, dzień zaś licytacyi tych Dóbr lub oddziałów wraz z oznaczeniem ceny fiskalney i z wykazaniem rubryk przychodów, osobnem uwiadomieniem ogłoszony zostanie.

Warunki główne są te:

1. Że przedaż tych Dóbr wyłącznie za monetę kruszcową nastąpi;

2. Że każdy chęć kupienia maiący przy licytacyi dziesiątą część ceny fiskalney iako vadium w monecie konwencyyney albo w gotowiźnie złożyć, alboli też na takąż kwotę zabezpieczenie hypotekalne, przez C. K. Urząd fiskalny za ważne i nieżawodne uznane dadź ma.

3. Jeżeli cena kupna Dóbr sprzedanych summę pięciudziesiąt tysięcy Z.R. nie przewyższa, wtedy nabywca iedną połowę teyże w czterech tygodniach, rachuiąc od dnia uwiadomienia nabywcy o zaszłem zatwierdzeniu przedaży, a drugą połowę w przeciągu lat pięciu, pięcioma iednakowemi ratami, przy Dobrach zaś, gdzie summa kupna pięćdziesiąt tysięcy Z.R. przewyższa, tylko iedną trzecią część w powyżey ustanowionych czterech tygodniach, a drugie dwie trzecie części w pięcioletnich iednakowych ratach monetą konwencyyną wypłacić, resztę zaś summy kupna na kupionych Dobrach prawem pierwszeństwa przed wszystkiemi innemi zabezpieczyć; i od takowey procent po 5 od sta rachować się maiący płacić ma.

Z resztą vadium w gotowiźnie złożone, w pierwszey połowie, albo w pierwszey trzeciey części summy kupna potrącone, i po uiszczoney tey połowie albo trzeciey części, oddanie Dóbr uskuteczniane będzie.

4. Każdy, kto iakie z powyższych Dóbr lub oddziałów przez aukcyie bezpośrednio zalicytuie, pozyska bezpłatnie dla siebie i swoich potomków tabularną zdolność do posiadania tychże Dóbr lub oddziałów.

Nakoniec wolno każdemu chęć kupienia maiącemu ceny szacunkowe przeyrzeć, i sameż Dobra na sprzedaż przez obwieszczenie przeznaczone, co do ich stanu i wszelkich rubryk przychodowych oglądać. — We Lwowie dnia 18 lutego 1820.

Antoni de Wodnicki Sekretarz gubernialny

W Handlu Jana Nep. Walter i Kompanii, w domu narożnym z ulicy Floryańskiey ku rynkowi, JP. Lipińskiego pod Nr. 499 znayduie się do siewu czysta tegoroczna Koniczena ćwierć po Zlp. 36 do sprzedania.